

Jokaisella ammattihenkilöllä on omaa työtään koskien ammattieettinen ohjeistus.
Tämä ohjeistus koskee koira-avusteisen työn ammattieettisiä toimintatapoja.

Asiakassuhde

Asiakkaalla tarkoitetaan tässä yhteydessä henkilöitä, joille sosiaali-, terveydenhuolto- tai kasvatusalan ammattilaiset tarjoavat koira-avusteista työmuotoa. Työskentelysuhde koira-avusteisessa interventiossa on luottamuksellinen vuorovaikutussuhde.

Toiminnan määritelmä

Koira-avusteisella työskentelyllä tarkoitetaan tässä yhteydessä sosiaali-, terveydenhuolto- ja kasvatusalan ammattihenkilön ja kasvatus- ja kuntoutuskoiran muodostaman työparin toteuttamaa työskentelyä, joka kohdistuu asiakkaan/potilaan/ kuntoutujan terveyden, kasvatuksen, hyvinvoinnin tai kuntoutuksen edistämistyöhön. Tämä pitää sisällään koira-avusteisen kasvatus- ja kuntoutustyön.

Eläinavusteinen interventio tulee englanninkielisestä sanasta Animal Assisted Intervention, joka on kattotermi jolla työskentelymuotoa yleisesti kuvataan. Ammatillinen eläinavusteinen työskentely pitää sisällään eläinavusteisen terapian (Animal Assisted Therapy, AAT), eläinavusteisen opetuksen/pedagogiikan (Animal Assisted education/pedagogy, AAE). Eläinavusteinen sosiaalityö (Animal Assisted Social Work, AASW) on myös yksi työskentelymuoto.

Eläinavusteinen toiminta (Animal Assisted Activity, AAA) on yleensä vapaaehtoisuuteen pohjautuvaa toimintaa, jossa ei ole vastaavanlaisia vaatimuksia, kuin ammatillisessa työskentelyssä.

Toiminnan tavoite ja suunnitelmallisuus

Koira-avusteisen työskentelyn tavoitteena on asiakkaiden toimintakyvyn edistäminen sekä ylläpitäminen. Eläinavusteinen työskentely perustuu aina asiakkaalle tehtyyn arviointiin, jossa hyödynnetään tarvittaessa henkilön läheisiltä saatavaa tietoa sekä muuta sosiaalista verkostoa. Tehdyn arvioinnin perusteella tehdään suunnitelma yhdessä asiakkaan ja tämän lähipiirin kanssa, laaditaan toiminnan tavoitteet sekä arvioidaan toimintaa. Ennen koira-avusteisen intervention aloittamista ammattihenkilö selvittää asiakkaalle sekä tä-

män läheisille toimintamuodon mahdollisuudet sekä rajoitukset. Koira-avusteinen työskentely perustuu aina kunnioittavaan yhteistyöhön sekä arvostavaan vuorovaikutukselliseen suhteeseen. Toiminnassa pyritään asiakkaan yksilöllisyyden, osallisuuden sekä vahvuuksien tukemiseen ja luottamuksen lisääntymiseen.

Toiminnasta tiedottaminen ja dokumentointi

Koira-avusteista interventiota toteuttava ammattihenkilö huolehtii siitä, että hän informoi riittävän selkeästi ja avoimesti työnsä sisällöstä, käytänteistä sekä tuloksista esimerkiksi muulle työyhteisölle, asiakkaalle, asiakkaan läheisille sekä muulle yhteistyöverkostolle. Ammattihenkilö huolehtii työskentelyn dokumentoinnista voimassa olevia asetuksia sekä lakeja noudattaen.

Ammattihenkilönä kehittyminen

Koira-avusteinen työskentely edellyttää jatkuvaa ammattitaidon kehittämistä. Tämä pitää sisällään niin työssä käytettävän koiran kouluttamisen kuin ammattihenkilön oman ammattitaidon kehittämisen. Ammattihenkilön on suositeltavaa suorittaa jokin eläinavusteiseen työskentelymuotoon suunnattu täydennyskoulutus, joka on laajuudeltaan vähintään 10 opintopistettä, oman ammatillisen koulutuksensa lisäksi. Ensisijaisesti yhdistys suosittelee suorittamaan Koira-avusteinen kasvatus- ja kuntoutustyö täydennyskoulutuksen 10 op, joka järjestetään tällä hetkellä Jyväskylän ammattikorkeakoulun sekä Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry:n yhteistyönä. Lisäksi on suotavaa hakeutua vuosittaiseen, vähintään viiden (5) tunnin mittaiseen, koira-avusteiseen työmuotoon liittyvään jatkokoulutukseen.

Toiminnassa käytettävän koiran soveltuvuus ja koulutus

Koira-avusteisessa interventiossa käytettävän koiran tulee olla hyväkäyttöksinen, peruskoulutettu, turvallinen sekä asianmukaisesti rokotettu. Pelokasta ja aggressiivisesti ihmisiä kohtaan käyttäytyvää koira ei tule koskaan käyttää koira-avusteisessa työskentelyssä.

Ammattihenkilö on velvollinen huolehtimaan siitä, että työskentelyssä käytettävä koira on asianmukaisesti peruskoulutettu turvallisesti ja positiivisesti koulutusmenetelmin. Mikäli koiran koulutuksessa tai varsinaisessa koira-avusteisessa työskentelyssä käytetään apuvälineitä, niistä ei saa aiheutua epämukavuutta, haittaa tai muuta vaaraa koiralle, ammattihenkilölle tai muulle ympäristölle.

Koira tulee käyttää työn alkaessa soveltuvuuskokeessa, jossa koiran käyttäytymiseen perehtyneet asiantuntijat arvioivat koiran soveltuvuutta kyseisiin työtehtäviin. Työskentelyn edetessä koirakko suorittaa työnäytön, joka pätevoittää sen kyseiseen työskentelymuotoon.

Vastuu toiminnasta sekä vakuutukset

Ammattihenkilö on vastuussa toimintansa turvallisuudesta ja lainmukaisuudesta. Ammattihenkilö selvittää toimintaan tarvittavat vakuutukset ja sopii niiden hankkimisesta yhdessä työnantajansa kanssa.

Koiran hyvinvointi

Ammattihenkilön tulee selvittää koiran terveydentila ennen koira-avusteisen työskentelyn aloittamista sekä huolehtia koira-avusteisessa interventiossa käytettävän koiran hyvinvoinnista ja viihtyvyydestä työ- ja vapaa-ajan tilanteissa. Koira tulee tutustuttaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tulevaan työskentely-ympäristöönsä. Koiran yksilölliset ominaisuudet sekä terveydentila tulee ottaa huomioon koira-avusteista interventiota suunniteltaessa sekä toteutettaessa.

Koira-avusteisen työskentelyn tulee olla koiralle miellyttävä ja iloinen asia. Ammattihenkilön tulee tun-

nistaa käytettävällä koiralla esiintyvä stressikäyttäytyminen sekä osata tunnistaa ja arvioida koiran vireystilaa sekä yleistä työkykyä. Koiran riittävästä levon saannista tulee huolehtia tarjoamalla sille työtehtävien aikana oma turvallinen paikka, jonne se voi vetäytyä. Myös vapaa-ajan riittävästä levon saannista sekä palautumisesta tulee huolehtia.

Koira-avusteisessa työskentelyssä on suositeltavaa, että koira saa olla työtilanteessa vapaana, jolloin työskentely on koiralle miellyttävämpää ja sillä on mahdollisuus halutessaan poistua tilanteesta.

Eläinsuojelulain ja asetusten vaatimuksia noudatetaan kaikissa em. tilanteissa.

Toiminnan lopettaminen

Ammattihenkilöllä, asiakkaalla tai koiralla on oikeus ja velvollisuus myös kieltäytyä koira-avusteisesta työskentelystä, jos toiminta ei ole tarkoituksenmukaista. Koiran omistaja on vastuussa koiran hyvinvoinnista sekä tämän turvallisista työskentelyolosuhteista. Mikäli nämä eivät syystä tai toisesta toteudu, ei työskentelyä voida jatkaa. Myös asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta kunnioitetaan ja mikäli hän kokee koira-avusteisen menetelmän itselleen sopimattomana, on työskentely tärkeää silloin keskeyttää. Kasvatus- ja kuntoutusalan ammattilainen on vastuussa tilanteen kokonaisarviointista, eläinten ja ihmisten oikeuksien toteutumisesta. Tähän perustuen jo aloitettu työskentely tulee keskeyttää silloin, kun se ei ole tilanteeseen nähden tarkoituksenmukaista tai voi sisältää kenen tahansa osallisen hyvinvointiin liittyviä riskejä.

Koirat kasvatus-
ja kuntoutustyössä ry

www.kasvatus-kuntoutuskoirat.fi